

Sámi giellaráđđi
Säämi kieláráđđi
Saa'm Kiõllsääbbar
Saamen kielineuvosto

Sámi gielladahku-bálkkašumi njuolggadusat

1 § Bálkkašupmi

Bálkkašumi namma lea Sámi gielladahku bálkkašupmi.

Bálkkašumi lea vuodđudan Suoma sámediggi.

2 § Bálkkašumi dárkkuhus

Sámi gielladahku bálkkašumi dárkkuhussan lea addit dovddastusa sámeielat bálvalusaid ja sámeiegela sajjádaga ovddideapmin dahkkon ánsolaš barggus Suomas. Sámeiegelain dárkkuhuvvo davvisáme-, anáraš- ja nuortalašgiella. Bálkkašumi dárkkuhussan lea movttiidahttit bálkkašumi oažžu buoridit ain ovdežis sámeiegela ovdii dahkkon barggu ja movttiidahttit buot virgeoapmahaččaid buoridit sámeiegela sajjádaga.

3 § Bálkkašumi oažžu välljen

Sámi gielladahku- bálkkašumi mieđiha sámi giellaráđđi. Mearrádusas ii sáhte váidalit.

4 § Bálkkašupmi

Sámi gielladahku bálkkašupmi lea dáiddabálkkašupmi, mii galgá govvidit sámeiegela ja kultuvrra riggodaga ja mánggahámatvuoda. Bálkkašupmi rievdá juohke njealját jagi (vålgabaji mielde) ja dan dahkamis vástida Sámi Duoji rs välljen sámedáiddár dahje -duojár.

5 § Bálkkašumi mieđiheapmi

Bálkkašumi oažžu sáhttet evttohit sámi giellaráđi lahtut ja vårrelahtut giellaráđi čoahkkimis. Bálkkašupmi mieđihuvvo oktii vålgabaji áigge sámi giellaráđi mearridan áigge. Bálkkašupmi mieđihuvvo ovdasajis virgeoapmahaččaide ja servošiidda ja dušše sierra vuodustusaiguin priváhtaolbmuide. Bálkkašumi oažžu välljema galgá vuodustallat čålalaččat sámegillii ja suomagillii. Bálkkašumi ii sáhte mieđihit seamma orgánai jotkkolaččat almmá sierra vuodustusaid haga.

6 § Bálkkašumi oažžu geatnegasvuodát

Bálkkašupmi geatnegahtta oažžu joatkit barggu sámeiegela sajjádaga ja sámeiegelat bálvalusaid buorideami várás. Bálkkašumi oažžus lea vuogatvuohda geavahit ávkin bálkkašumi ja dan vuodustusaid iežas diehtjuohkimis.

7 § Njuolggadusaid nuppástuhttin

Dáid njuolggadusaid sáhtta nuppástuhttit sámedikki stivrras.

Njuolggadusat dohkkehuvvon sámedikki stivrra čoahkkimis 25.5.2010. Nupp. dohkk. 19.12.2011, 2.12.2016. Dát njuolggadusat leat dahkkon seamma sisdoaluin davvisáme-, nuortalaš- ja anárašgillii sihke suomagillii.

Säämi kielâtaho-palhâšume njuolgâdusah

1 § Palhâšume

Palhâšume nommâ lii Säämi kielâtaho palhâšume

Palhâšume lii vuáđudâm Suomâ sämitigge.

2 § Palhâšume uáivil

Säämi kielâtaho palhâšume uáivilin lii adeliđ tubdâstâs sâmikielâlij palvâlusâi já sâmikielâ sajattuv oodvedmân toohum mávsulii pargoost Suomâst. Sâmikielâin uáivilduvvoo tave-, aanaar- já nuorttâsâmikielâ. Palhâšume uáivilin lii movtjiddiid palhâšume uázžoo pyerediid ovdiistuv sâmikielâ pyerrin toohum pargo já movtjiddiid puohâid virgeomâháid pyerediid sâmikielâ sajattuv.

3 § Palhâšume uázžoo valjim

Säämi kielâtaho-palhâšume miedeet säämi kielâräädi. Miärádâsâst ij pyevti väidid.

4 § Palhâšume

Säämi kielâtaho palhâšume lii taaidâpalhâšume, mii kalga spejâlistiid sâmikielâ já kulttuur riggoduv já maanġânálâsâšvuodâ. Palhâšume muttoo jyehi niäljád ihe (valjâpoojj mield) já ton ráhtimist västid Sámi Duodji ry valjim sämitaaidâr tâi -tuáijár.

5 § Palhâšume miedettem

Palhâšume uázžo pyehtih iävtuttid säämi kielâräädi jesâneh já värijesâneh kielâräädi čuákkimist. Palhâšume miedettuvvoo ohtii valjâpaajeest säämi kielâräädi meridem äigimudo. Palhâšume miedettuvvoo vuosâsajasávt virgeomâhâžân já siärvusân já tuše sierânâsvuáđustâšâiguin priivaatulmui. Palhâšume uázžo valjim kalga agâstállâđ kirjálávt sâmikielâiguin já suomâkielân. Palhâšume ij pyevti miedettiđ siämmáá uázžoi nubetove sierânâs vuáđustâšâittáá.

6 § Palhâšume uázžo kenigâsvuođah

Palhâšume kenigit uázžo juátkiđ pargo sâmikielâ sajattuv já sâmikielâlij palvâlusâi pyereedmân. Palhâšume uázžost lii vuoigâdvuotâ ávhástállâđ palhâšumijnis já toi vuáđustâšâiguin jieijâs viestâdmist.

7 § Njuolgâdusâi rievâdem

Tâid njuolgâdusâid puáhtá rievâdiđ sâmitige stiivrâst.

Njuolgâdusah láá tuhhiittum sâmitige stiivrâ čuákkimist 25.5.2010. Rievâdem tuhhiittum sâmitige stiivrâ čuákkimist 19.12.2011, 2.12.2016. Taah njuolgâdusah láá rahtum siskáldâsâs peeleast siämmáálágánin tave-, nuortâ- já aanaarsâmikielân sehe suomâkielân.

Sää'm ķiõlltuâjj –ciist vuâkkõõzz

1 § Cistt

Ciist nõmm lij Sää'm ķiõlltuâjj cistt

Ciist lij vuâđđääm Lää'ddjânnam sää'mte'ġġ.

2 § Ciist vuâđđjuurd

Sää'm ķiõlltuâjj ciist jurddjen lij u'vded tobdstõõzz sää'mķiõllsai kääzzkõõzzi da sää'mķiõl sââ'j ooudâsviikkmoššân tuejjuum o'nstam tuâjast Lää'ddjânnmest. Sää'mķiõlin juu'rdet tâ'vv-, aanar-da nuorttsää'mķiõlid. Ciist jurddjen lij sme'llkâ'tted ciist vuäžžai õinn pue'reed ânn'jõõžžâst sää'mķiõl ou'dde tuejjuum tuâj da sme'llkâ'tted pukid ve'rgġnii'kkid pue'reed sää'mķiõl sââ'j.

3 § Ciist vuäžžai va'lljummuš

Sää'm ķiõlltuâjj –ciist meätt sää'm ķiõllsuávtõs. Tu'mmstõõgg ij vuei't läittad.

4 § Cistt

Sää'm kiõlluáj cistt lij čeäppõscistt, koon älgg suei'mkrâ'sted sää'mkiõl da kulttuur ree'ggesvuõđ da määñgnallšemvuõđ. Cistt vaajtâavv juõ'kk neelljad ee'jj (vaalpõõ'ji) da tøn tuejjummšest va'sttad Sámi Duodji rō va'lljeem sää'mčeäppnek le'be –kiõtt-tuájjlaž.

5 § Ciist miõttmõš

Sää'm kiõllsuávtõõzz vuázzla da vää'rrvuázzla vuei'tte e'tkķeed ciist vuážžai kiõllsuávtõõzz sábbrest. Ciist miõđât õ'htešt vaalpâá'jest sää'm kiõllsuávtõõzz tu'mmeem ääi'jpoddân. Ciist miõđât vuõss-sâá'jest ve'rğgnii'kkid da õõutstõõzzid da tå'lķ jee'rab vuõđđõttmõõžžin privattnii'kkid. Ciist vuážžai va'lljumuž älgg vuâđdtõõllâđ kee'rjlânji sää'mkiõlle da lää'ddkiõ'lle. Ciist ij vuei't miõttâđ tåujja seamma toi'mmjeeja jee'rab vuâđđõttmõõžžitaa.

6 § Ciist vuážžai õõlgtumuužž

Cistt õõlgtat vuážžai juä'tkķed tuáj sää'mkiõl sâá'j da sää'mkiõllsai kääzzkõõzzi pue'reem ou'dde. Ciist vuážžjest lij vuõiggâđvuõtt äü'kķeed ciist da tøn vuâđđumšid jii'jjes saaggtumšest.

7 § Vuâkkõõzzi mottmõš

Täid vuâkkõõzzid vuei'tet mu'tted sää'mtee'g'g halltõõzzâst

Vuâkkõõzz lie primmum sää'mtee'g'g halltõõzz sábbrest 25.5.2010. Muttâz lie primmum sh. sábbrest 19.12.2011, 2.12.2016. Tåk vuâkkõõzz lie tuejjuum seämmasiisklânji tâ'vvsäämas, nuõrttsäämas da aanarsäämas di lääddas.

Saamen kieliteko -palkinnon säännöt

1 § Palkinto

Palkinnon nimi on Saamen kieliteko palkinto

Palkinnon on perustanut Suomen saamelaiskäräjät.

2 § Palkinnon tarkoitus

Saamen kieliteko palkinnon tarkoitus on antaa tunnustusta saamenkielisten palvelujen ja saamen kielen aseman edistämiseksi tehdystä ansiokkaasta työstä Suomessa. Saamen kielellä tarkoitetaan pohjois-, inarin- ja koltansaamea. Palkinnon tarkoitus on kannustaa palkinnon saajaa parantamaan entisestään saamen kielen eteen tehtyä työtä ja kannustaa kaikkia viranomaisia parantamaan saamenkielen asemaa.

3 § Palkinnon saajan valinta

Saamen kieliteko- palkinnon myöntää saamen kielineuvosto. Päätöksestä ei voi valittaa.

4 § Palkinto

Saamen kieliteko palkinto on taidepalkinto, jonka tulee kuvastaa saamen kielen ja kulttuurin rikkautta ja moninaisuutta. Palkinto vaihtuu joka neljäs vuosi (vaalikausittain) ja sen tekemisestä vastaa Sámi Duodji ry:n valitsema saamelaisartisti tai -käsityöntekijä.

5 § Palkinnon myöntäminen

Palkinnon saajaa voivat ehdottaa saamen kielineuvoston jäsenet ja varajäsenet kielineuvoston kokouksessa. Palkinto myönnetään kerran vaalikaudessa saamen kielineuvoston päättämänä ajankohtana. Palkinto myönnetään ensisijaisesti viranomaisille ja yhteisöille ja vain erityisperusteluin yksityishenkilöille. Palkinnon saajan valinta tulee perustella kirjallisesti saamen kielellä ja suomeksi. Palkintoa ei voi myöntää samalle taholle toistuvasti ilman erityisperusteluja.

6 § Palkinnon saajan velvollisuudet

Palkinto velvoittaa saajaa jatkamaan työtä saamen kielen aseman ja saamenkielisten palvelujen parantamiseksi. Palkinnon saajalla on oikeus hyödyntää palkintoa ja sen perustelua omassa viestinnässään.

7 § Sääntöjen muuttaminen

Näitä sääntöjä voidaan muuttaa saamelaiskäräjien hallituksessa.

Säännöt hyväksytyt saamelaiskäräjien hallituksen kokouksessa 25.5.2010. Muut.hyv. 19.12.2011, 2.12.2016. Nämä säännöt on tehty samansisältöisinä pohjois-, koltan- ja inarinsaameksi sekä suomeksi.